

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 226. Vtrum principium intellectuum animæ humanæ vniatur corpori, vt forma, & multiplicetur secundum multiplicationem corporum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

desumpta ex Aristotele 3. de anima t. 1. & seq. Nam omnis forma per se subsistens, hoc est habens esse independens à materia, & subiecto, est incorruptibilis, & si sit forma viuens, est immortalis; sed anima rationalis, & omne intellectuum est per se subsistens, ut dictum est quæst. 223. num. 8. ergo. Probatur maior: nam omnis forma eatenus corrumpitur, quatenus expellitur à subiecto, à quo pendet in esse; ex gr. rotunditas ceræ eatenus corrumpitur, quatenus expellitur à cera, illa verò rotunditas, quia non est forma per se subsistens, sed dependet in esse à cera, non potest remanere extra ceram: idemque dic de alijs formis. Et ratio est, quia talis forma non potest corrumpi per expulsionem à subiecto, cum habeat esse independens à subiecto; neque potest corrumpi alio modo, alioquin annihilaretur; est autem impossibilis annihilatio, ut omnes docent; ergo nullo pacto potest corrumpi. Ex opposita ratione animæ brutorum, quia per se non subsistunt, sunt corruptibiles, & de facto, cum expelluntur à corpore, à quo pendent, percutiunt. Videri possunt quæ de animæ rationalis immortalitate, & immaterialitate, dixi quæst. 30. & 31. de anima, ubi attuli plures alias rationes physicas, & morales, & solui argumenta contraria.

2. Art. 7. quærit, utrum anima, & Angelus sint eiusdem speciei?

Responder Origenem lib. 1. Periar. cap. 5. & 8. docuisse Angelos, & animas humanas esse eiusdem speciei, ac omnino æquales in natura, ac Angelos inter se, & ab animabus hominum differre solum accidentaliter differentia orta ex libero arbitrio propter diuersa merita. Hunc errorem cum Sancto Thoma quæst. 47. art. 2. reiecit supra quæst. 121. ac iterum reiecit. Primo enim ex dictis quæstione 131. substantiæ immateriales non possunt differre solo numero, nec possunt esse æquales in natura, sed necessario differunt specie, ac sunt naturaliter inæquales; sed Angeli sunt substantiæ immateriales, ut probatum est quæst. 117. ergo Angeli non possunt esse eiusdem speciei cum animabus hominum, sed ab ijs differunt specie, & sunt inæquales in perfectione naturali.

3. Secundo ex dictis quæst. 117. num. 8. & sequentibus ad perfectionem mundi requiritur, ut dentur tum intellectus imperfecti, & qui naturaliter debeant uniri corpori, tum intellectus perfecti, qui naturaliter debeant esse separati à corpore, qui intellectus procul dubio differunt specie; sed Angeli sunt intellectus perfecti, animæ autem humanæ sunt intellectus imperfecti, ut ibidem est dictum, & ut de animabus humanis dicitur cum Sancto Thoma quæstione sequenti: ergo Angeli, & animæ humanæ differunt specie.

4. Tertio intellectus, quibus naturalis est diuersus modus intelligendi, differunt specie: sed Angeli, & animæ humanæ naturalis est

diuersus modus intelligendi: nam animæ humanæ intelligunt dependenter à sensibus, & phantasmatis, Angeli intelligunt sine ulla dependentia à sensibus, & phantasmatis; ergo. Ideo Dionysius cap. 7. de diuinis nominibus dicit. *Angeli simplices, & bonos intellectus habent, non de visibilibus congregantes diuinam cognitionem.* Deinde autem loquens de anima dicit, quod de visibilibus congregat diuinam cognitionem. Sed hæc magis patebunt infra, ubi agendo præsertim de cognitione animæ humanæ, patebit, quam sit diuersa à cognitione angelica, de qua actum est supra quæst. 138. & sequentibus.

QVÆSTIO CCXXVI.

Utrum principium intellectuum animæ humanæ uniatur corpori ut forma, & multiplicetur secundum multiplicationem corporum?

S. Thom. quæst. 76. art. 1. & 2.

1. **Q**uæstione 75. Sanctus Thomas egit de ijs, quæ spectant ad essentiam, incorruptibilitatem, & differentiam animæ humanæ ab Angelis; quæstione 76. disputat de ijs, quæ spectant ad unionem animæ humanæ cum corpore. Articulo igitur primo quærit, utrum principium intellectuum uniatur corpori ut forma?

Responder affirmatiue contra errorem Platonis, Auerrois, & aliorum, qui docuerunt, quod anima intellectiua vnitur corpori humano, non ut forma materiæ, sed ut motor mobili, ut auriga currui, & ut intelligentia orbibus cælestibus, quem errorem damnavit Leo Decimus in Concilio Lateranensi sess. 8. dicens. *Sacro approbante Concilio, damnamus omnes asserentes animam intellectiua mortalem esse, cum illa non solum verè, per se, & essentialiter corporis forma existat, verum immortalis.*

2. Probatur breuiter, explicando rationem desumptam ex Aristotele, quam fufius assertit Sanctus Thomas hoc art. 1. quæst. 76. Euidens est, quod homo est animal rationale, sentiens nimirum, & intelligens. Vnusquisque enim experitur se sentire, videre, audire, intelligere, velle &c. Hoc posito, vel homo est solus intellectus assistens, & mouens, vel solum corpus sentiens, & motum, vel compositum ex utroque. Si est solus intellectus assistens; ergo non sentit per corpus, ac per corporea organa; intellectus enim purè assistens corpori, non potest per corpus sentire, videre per oculos, audire per aures. Atque siquidem vitales sunt actus immanentes, adeoque debent esse intrinseci videnti, audienti &c. Si homo est solum corpus motum; ergo non intelligit per intellectum assistentem. Impossibile enim est, quod ego intelligam per aliquem intellectum, qui

qui non sit aliquid mei, sed purè assistat mihi, ex eadem ratione, quia intellectus est operatio immanens. Si est complexum ex intellectu assistente, & corpore moto, est aggregatum duorum suppositorum, & velut equus, cui insideat homo: sed unicuique est manifestum se, in quantum est animal intellectuum, esse ens per se vnum, & non solum se habere vt equum, cui insideat homo: ergo &c. Confirmatur: nam equus, cui insideat homo, non est vnum animal potens exercere operationes equinas, & humanas: ergo neque corpus, cui assistat intellectus, est vnum animal rationale, potens sentire, & intelligere.

3. Hæc ratio desumpta est ex Aristotele 2. de anima. Cum enim definisset animam actum, seu formam corporis organici probat text. 24. quod anima sit forma, seu actus corporis, quia est id, quo viuimus, sentimus, mouemur, & intelligimus primo: sed non possemus per animam sentire, intelligere &c. nisi esset actus, & forma corporis nostri; ergo &c. Hinc constat Aristotelem stare pro nostra sententia. Confirmatur: nam ipsamet anima intellectiva ita tristatur, & dolet de passionibus corporis, ac si ipsamet per corpus patiatur: sed hoc esset impossibile, nisi esset vnita corpori vt forma: ergo &c. Sed hanc quæstionem fusius tractavi in philosophia qu. 32. de anima.

4. Aduertit Sanctus Thomas, quod quanto forma est nobilior, tanto magis dominatur materia corporali, & minus ei immergitur, & magis sua operatione, vel virtute eam excedit. Probat, & explicat inductione. Nam forma misti, quia est nobilior formis elementaribus, dominatur formis elementaribus, vel eorum qualitatibus, calori nimirum, frigori, humiditati, ac siccitati, easque refrangit, ac reducit ad debitum temperamentum, & præterea prædita est aliqua alia virtute, & exercet aliquam aliam operationem nobiliorem operationibus elementaribus. Anima vegetabilis magis adhuc dominatur elementis, & exercet motus, & operationes nobiliores se nutriendi, augendi &c. Anima sensitiva magis adhuc dominatur, ac mouet se motu progressiuo, qui non conuenit elementis, & exercet operationes sentiendi; sed anima humana, ac rationalis est nobilissima formarum informantium materiam corpoream: ergo non est mirum, quod ita excedat materiam corporalem, vt habeat operationem intelligendi propriam, & independentem à materia, & in qua non communicat materia.

5. Articulo secundo quærit vtrum principium intellectiuum animæ humanæ multiplicetur secundum multiplicationem corporis.

Respondet contra Auerroem, qui docuit intellectum non multiplicari secundum multiplicationem corporum humanorum, sed esse vnicum in tota specie humana, impossibile esse, vt sit vnus numero intellectus omnium hominum.

6. Primo probat hoc esse impossibile, si

cum Platone dicatur hominem esse ipsum intellectum. Sequeretur enim, quod Socrates, & Plato, & reliqui homines essent vnus numero homo, sicut sunt vnus numero intellectus, ac quod non distinguerentur secundum suam intrinsecam constitutiuam, sed solum secundum aliqua, quæ non spectant ad eorum constitutionem, eo pacto, quo homo, qui simul sit indutus tunica, & pallio, in quantum est homo indutus tunica, seu tunicatus, distinguitur ab homine palliato, qui nimirum sit indutus pallio; sed hoc est absurdum; ergo. Sequela probatur: nam cum homo sit tantum intellectus, & non constituatur intrinsecè per corpus, sicut Socrates, & Plato sunt vnus numero intellectus indutus duobus corporibus, sic Socrates, & Plato sunt vnus numero homo indutus duobus corporibus.

7. Probat secundo hoc idem esse impossibile, si dicamus cum Aristotele lib. 1. de anima te. 25 & 26. & lib. 3. t. 52. hominem non esse solum intellectum, seu animam intellectiuam, sed esse compositum ex corpore, & anima intellectiva vt forma. Sicut enim in creatis impossibile est, vt duo constituantur per vnum numero esse, & per vnā numero essentiam, sic impossibile est, vt constituantur per vnā numero formam, quæ dat esse rei, & est principium essendi: sed anima intellectiva est forma hominis: ergo impossibile est, vt plures homines constituantur per vnicam numero animam intellectiuam, & vnicum numero intellectum; adeoque non est vnus numero intellectus omnium hominum.

8. Probatur tertio vniuersaliter, abstrahendo ab hac, vel illa sententia, impossibile esse, vt plures, vel omnes homines habeant vnā animam intellectiuam, & vnum numero intellectum. Nam vna anima non potest simul habere opiniones, affectus, & merita contraria: sed in diuersis hominibus dantur contrarietates in omnibus his: ergo. Addo hanc conclusionem sequi manifestè ex principiis Aristotelis. Nam non solum dicit formas multiplicari ad multiplicationem numericam subiectorum, sed etiam asserit tot esse intelligentias motrices, quot orbes motos: ergo à fortiori putat tot esse animas informantes, quot corpora informata. Videri possunt quæ de hoc etiam puncto dixi quæst. 32. de anima, vbi etiam solui fundamenta contraria.

QVÆSTIO CCXXVII.

Virum in homine præter animam intellectiuam sit alia anima, vel alia forma substantialis partialis, aut totalis?

S. Tho. quæst. 76. artic. 3. & 4.

1. **A**rticulo tertio quærit, vtrum in homine præter animam intellectiuam sint
Oooo 3 alie